

S Krasa. Prečitavši uvodni članek »Divide et impera« v goriški »Novi Soči« z dne 5. svečana t. l. št. 6 sem si mislil, ta list nima več v svoji deželici slastnih koščic, kajti obral je marsiktero, tudi najtršo in pobožal več maziljencev, ali kakor se je svoječasnno javilo, potegnil krinko raz obraz, dakle treba v Ljubljano. V Gorici je vse v najlepšem redu, zato treba urediti kranjske učiteljske razmere!?

V tem članku je g. dopisnik mahal z gorjačo po g. uredniku »Uč. T.« in ljubljanskih »kolovodjih«. Hm! Njegova misel je: »Učiteljski Tovarish« naj se unakne »Popotniku«, „Slovensko učiteljsko društvo« »Zvezi«, tedaj ne bode razdora. Glede razdora ima g. pisatelj zdrave nazore, a pomisliti bi vendar moral, da ga niso provzročili ljubljanski učitelji. Vedeti bi moral, da kranjski oziroma ljubljanski učitelji v zbo-

rovanji »Zveze« niso mogli se strinjati z drugimi slovenskimi kolegi, ko so hoteli, da naj »Učit. Tov.« preneha in da glasilo »Zveze« postane »Popotnik«. Tedaj oče naj se sinčku na ljubav spravi s pota!?

To bi bila moralna zausnica ljubljanskemu učiteljstvu, osobito velezaslužnemu uredniku g. A. Praprotniku, kojega niso smeli ljubljanski kolegi pustiti, da bi se mu iz rok izvil »Uč. Tov.« po 30letnem trudopolnem delovanju.

Naj ne misli g. dopisnik uvodnega članka »Nove Soče«, ker se niso pustili preplašiti »Zvezi« in »Popotniku«, da kranjski učitelji rujejo proti »Zvezi«, marveč jo podpirajo, akoravno skrbe tudi za svoje društvo in glasilo. Čemu tedaj stezate g. dopisnik svojo strupeno ost v ljubljansko-kranjske učiteljske razmere in sanjavo napadate zaslužne osebe?

Društveni vestnik.

„**Narodna Šola.**“ V seji »Narodne Šole« z dne 26. prosinca t. l. se je rekonstituiral društveni odbor za bodoče poslovno leto. Po nasvetu društvenega odbornika Franciška Raktelja se je volil predsednikom dosedanji predsednik g. Feliks Stegnar, podpredsednikom g. Andrej Žumer, blagajnikom g. Matej Močnik in tajnikom g. Jožef Cepuder, Andrej Praprotnik, Francišek Raktelj, Ivan Tomšič, Francišek Bahovec in Francišek Praprotnik pa društvenimi odborniki.

Pri drugi točki dnevnega reda je omenjal g. predsednik še jedenkrat dohodkov in stroškov »Narodne Šole« iz leta 1891., rekoč, da je nad 100 šol poslalo »Narodni Šoli« svoja vplačila, ki znašajo skupaj 473-31 gl. Zato so prejele vračila v šolskem blagu za 807-53 gl. Dalje je 34 učiteljev vložilo 85-60 gl., za kar so prejeli vračila v blagu za 193-89 gl. Brezplačne podpore so dobile 4 šole v znesku 24-06 gl. Vrednost vsega razdeljenega blaga pa je bila 1025 gl. 48 kr. Ako se k vplačilom prištejejo še ostanek minolega leta z 235-65 gl., darovi s 23 gl. in pol-

letna ustanovna šole v Sodražici 10 gl., znašajo vsi dohodki 827-56 gl. Ker je pokritih stroškov dosedaj 814-49 gl. ostane v blagajnici še 13-07 gl. Natančen pregled dohodkov in stroškov pa je bil itak že tiskan v zadnji številki »Učit. Tov.« minolega leta.

Za tekoče leto se je sklenilo prositi sl. kranjsko hranilnico, sl. mestni zastop ljubljanski in druge denarne zavode po deželi večjih denarnih podpor, ker se število rednih šol vedno množi in se z dosedanji prispevki, koje je dobivala »Narodna Šola« od teh korporacij, ne more izhajati in ne ugoditi preobilnim prošnjam učiteljskim za podporo iz društvene zaloge. Želeti bi bilo torej, da bi gg. tovariši po deželi delali na to, da pomnože število podpornih članov »Narodni Šoli«.

Saj se nahajajo še vedno radodarni in šoli prijazni ljudje. Treba je slednje le v pravem času nagovoriti in jim v živih besedah na srce polagati blag namen »Narodne Šole«. Prav lepo priliko za to imajo ravno v sedanjem predpustnem času pri raznih shodih in veselicah.

Tajnik.

Vestnik.

Osobne vesti. Po kratki bolezni je dne 6. t. m. umrl g. Anton Rozman, učitelj v Žabnici. Nekrolog prihodnjic.

Pohvala in priznanje. C. kr. deželni šolski svet kranjski je izrekel na podstavi poročila c. kr. deželnega šolskega nadzornika učiteljstvu javnih in zasobnih ljudskih šol ljubljanskih za povoljne in tu pa tam tudi izvrstne učne uspehe in poleg tega še učiteljstvu in vodji I. mestne deške ljudske šole za prireditve razstave učil ob priliki deželne učiteljske konferencije svojo pohvalo in priznanje. Jednako pohvalo odnosno priznanje je dobilo tudi učiteljstvo ljudske šole v Postojini.

Za Komenskega koncert se je doslej oglasilo čez 60 udeležencev. Najbolj primanjkuje sopranistovk in prvih tenoristov. Kdor se še ni oglasil, naj to v kratkem stori, da se bodo naročile note.

Šolska delarna. Dne 1. t. m. se je otvorila šolska delarna na c. kr. rudarski šoli v Idriji. V ta namen je vis. c. kr. ministerstvo za poljedelstvo dovolilo za napravo orodja, lesa in popirja vsoto 423 gl.

Odobrena knjiga. Visoko c. kr. naučno ministerstvo je odobrilo šolsko knjigo »Prva nemška slovnica in prvo nemško berilo za slovenske ljudske šole«, sestavili A. Praprotnik, A. Razinger in A. Žumer. Knjiga je namenjena za tretje šolsko leto na tistih tri- in večrazrednicah, na katerih se nemški jezik poučuje kot drugi deželni jezik. Knjiga se bode sedaj tiskala, tako da se bode mogla prihodnje šolsko leto že vpeljati, na kar opozarjamo okrajne učiteljske konferencije.

Zahvala. Slavno društvo »Narodna šola« je blagoizvolilo poslati za ubožno šolsko mladino tukajšnje

šole več raznovrstnega šolskega blaga in je vrh tega preskrbelo za večjo vsoto denarja raznih učil. Za velikodušni dar, kakor tudi za obilni trud, ki ga je imelo društvo pri naročevanju in pošiljati, izreka podpisani najtoplejše zahvalo.

V Križih pri Trzič, 22. prosinca 1892.

Janko Jezeršek, učitelj.

Zahvala. Slavna posojilnica v Krškem je blagoizvolila tukajšnji zasilni šoli podariti vsoto 2 gld. 80 kr., za katero nam je sl. društvo »Narodna šola« poslalo obilno šolskega blaga. Za ta blagodušni dar izreka šolsko vodstvo v imeni šolske mladeži obema društvoma najtoplejše zahvalo.

Vodstvo zasilne šole v Velikem Trnu, dne 24. prosinca 1892. *Jožef Osana, zač. učitelj.*

Uradni razpisi učiteljskih služeb.

Št. 82

okr. š. sv. Na dvorazrednici v Velikem Gabru je stalno popolniti drugo učno mesto z dohodki IV. plačilnega razreda in prostim stanovanjem.

Pravilno opremljene prošnje naj se predpisanim potem semkaj vložijo do dne 20. t. m.

C. kr. okrajni šolski svet v Litiji
dne 28. prosinca 1892.

Št. 70

okr. š. sv. V tukajšnjem okraju so stalno aličasno popolniti nastopne službe učitelje:

1. Na dvorazredni mešani ljudski šoli v Jelšanah mesto učiteljice III. plačilne vrste s slovenskim učnim jezikom.

2. Na dekliški dvorazrednici v Kastvu mesto podučiteljice s hrvatskim učnim jezikom.

Dohodki in užitki so določeni v deželnem zakonu za Istro od dne 3. listopada 1874 d. p. l. št. 30, odnosno 14. grudnia 1888 d. p. l. št. 15.

Prosilke naj svoje pravilno opremljene prošnje v 14 dneh službenim potem podpisanimu uradu predložijo.

C. kr. okrajni šolski svet Voloska
3. svečana 1892.

Listnica upravnštva.

Večkrat se pripeti, da nastane vsled premeščenja kakega naročnika na ta način nered v pošiljanji lista, da se mu list pošilja na novi službeni kraj, preden se je preselil. Upravništvu je iz lista pač znano, da je dobil kak tovariš drugo službo, a ni mu znano, kdaj se je preselil. Zaradi tega uljudno prosimo dotičnike, da nam z dopisnico blagoizvolijo naznaniti čas preselitve. — G. g. naročnike, ki so z naročnino zaostali, uljudno prosimo, da svoj dolg poravnajo.

Listnica uredništva.

Sl. c. kr. okr. š. sv. v Voloski: Razpise običujemo brezplačno. — G. M. D. v Tr.: Vaša tožba je v istini opravičena. Ali kaj more deželni šolski svet za to, ker nima denarja na razpolaganje. Kadar se določujejo nagrade za kmetijski pouk, je v taki zadevi, kakor je bil takrat, ko je bilo določiti, katerih 27 učnih močij izmed 540 naj dobi plačo 700 gld. Istotako je z učiteljicami ženskih ročnih del. Kaj pomaga, če ministerstvo zahteva, da se mora ta pouk bolj razširiti, ako ima deželni šolski svet za dotične nagrade tako malenkostno vsoto na razpolaganje, da je n. p. vlni prišlo od te vsote povprečno na jedno uro 4¹/₂ krajcarjev! Na Štaterskem so za ženska ročna dela nastavljeni posebne učiteljice. Dokler se ne uravnajo pravne razmere med šolsko občino in učiteljem kot šolskim vrtnarjem in dokler visoki deželni zbor ne dovoli v nagrado za kmetijski pouk in za ročna dela tolike vsote, da bi vsaj približno odgovarjala

vážnosti tega pouka za ljudsko blagostanje, toliko časa tudi šolstvo v tem oziru ne more napredovati, ker vsako delo je vredno plačila. Pričakujemo torej od gg. deželnih poslancev, katerim mora ljudsko blagostanje v prvi vrsti pri srci biti, da v tem oziru storijo svojo dolžnost, da ne bode naša dežela zaostajala za sosodnimi. — G. A. N. v L.: Vašega dopisa nisimo priobčili, a Vašo željo smo naznanili na pristojnem mestu. — G. J. G. na Č.: Da nova izdaja R.-Z. abecednika nima podobice, je vzrok ta, da visoko c. kr. naučno ministerstvo par podobice ni odobrilo, zaradi nujne potrebe pa ni dostajalo časa, da bi se bile nadomestile z drugimi, kar bode šele pri prihodnji izdaji mogoče. — G. L. St. v K.: Lepa hvala za poslano, nam prav ugaja, priobčimo kadar bo mogoče. Tudi v drugi stvari, ki jo imate v delu, se z Vami popolnoma ujemamo, namreč o turških napadih. Kar se pa tiče najnovejših neturških »napadov«, nas ti v našem mirnem delovanju za šolstvo in narod ne bodo s tira spravili. Gregorčičev »Veseli pastir« poje:

»Nikomur tu nisem na poti, na poti ni meni nikdo;
Kdo čisto veselje mi moti, kdo moti življenje mirno?«

Kar se nas tiče, nam ni nikdo na poti in pri tolikem številu Slovencev mislimo, da tudi mi nismo nikomur. — G. K. Č. v P.: O »učiteljskem domu« se je razgovarjal odbor. Stvar je s tem pričeta. Nadalje se bode obravnavala v prihodnjem občnem zboru. — G. A. Jirak v Kr. Vinogradih: Lepa hvala za poslano »didaktiko« kakor tudi za dani svet in ponujeno pomoč, za katero se bomo oglašali, ako bi bila potrebna. Naznanili pa nam niste, koliko knjiga stoji, da jo plačamo. Kolegijalni pozdrav!

»Učiteljski Tovariš« izhaja na celi polji velike osmerke 1. in 16. dan vsakega meseca; ako je pa na ta dan nedelja ali praznik, izide dan poprej ali pa dan pozneje. — List stoji za vse leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 50 kr. Udje »Slovenskega učiteljskega društva« prejema list za 2 gld. na leto, za 1 gld. na pol leta.

Spisi naj se blagoizvolijo pošiljati uredništvu v Ljubljano, Poljske ulice št. 9; naročnino pa prejema gospod Fr. Kokalj v Ljubljani na Bregu št. 16.

Vse pošiljatve naj se pošiljajo franko.